

Outi Alanko-Kahiluoto vihr

Kirjallinen kysymys 112-hätätekstiviestipalvelun käyttöönotosta

Eduskunnan puhemiehelle

Liikenne- ja viestintäministeriö julkaisi vuonna 2005 esteettömän viestinnän toimenpideohjelman, jonka mukaan 112-hätätekstiviestipalvelu piti ottaa käyttöön vuoden 2005 loppuun mennessä. Ministeriön seurantaryhmä oli jo tuolloin huolissaan palvelun käyttöönoton aikataulusta ja joi toivoi, ettei palvelu kohtuuttomasti viivästyisi, mutta näin kuitenkin kävi.

Kuurojen Liitto ry ja Kuuloliitto ry toimittivat 19.3.2009 adressin sisäasiainministeri Anne Holmlundille, jossa tuotiin esille näiden järjestöjen jäsenistön vaatimus tasa-arvoisesta ja yhdenvertaisesta mahdollisuudesta tehdä hätäilmoitus tekstiviestillä hätänumeroon 112. Tämä toteuttaisi YK:n vammaisten ihmisten oikeuksia koskevan sopimuksen 11 artiklan mukaista vaatimusta, että valtion tulee toteuttaa kaikki tarvittavat toimet varmistaakseen vammaisten henkilöiden suojelun ja turvallisuuden vaaratilanteissa.

Hätäkeskuslaitos perusti 18.6.2009 työryhmän pohtimaan 112-hätätekstiviestipalvelun käyttöönottoa. Työryhmässä oli edustus Hätäkeskuslaitoksesta, Sisäasiainministeriön Pelastusosastosta sekä Poliisihallituksesta, liikenne- ja viestintäministeriöstä, sosiaali- ja terveysministeriöstä, Viestintävirastosta, Rajavartiolaitoksesta, Kuurojen Liitto ry:stä sekä Kuuloliitto ry:stä. Työryhmä esitti yksimielisesti loppuraportissaan 6.5.2010, että "112-hätätekstiviestipalvelun toteuttamiseksi maassamme tarvittavat poliittiset ja virastopäätökset asiassa valmistellaan ja tehdään ensitilassa". Työryhmän arvion mukaan 112-hätätekstiviesti olisi otettavissa käyttöön vuoden 2012 aikana. Palvelua ei kuitenkaan saatu käyttöön vuoden 2012 aikana.

Hallitus antoi (HE 265/2014 vp) esityksensä laiksi hätäkeskustoiminnasta annetun lain muuttamisesta 18.6.2014, ja se tuli voimaan 1.5.2015. Uudessa laissa (174/2015) todetaan, että "lain 13 b ja 25 a §:ää sovelletaan kuitenkin vasta kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun Hätäkeskuslaitos on ottanut hätätekstiviestin vastaanoton mahdollistavan hätäkeskustietojärjestelmän käyttöön." Lain tultua voimaan tavoitteena oli saada 112-hätätekstiviestipalvelu käyttöön vuoden 2016 loppuun mennessä. Hätäkeskuslaitos kuitenkin antoi Kuurojen Liiton ja Kuuloliiton edustajille marraskuussa 2016 tiedon, että hätäkeskuksen uusi järjestelmä Erica on edelleen käyttöttestauksessa ja laitetoimittajalta on vieny arvioitua pidempään saada järjestelmää toimimaan tilatun mukaisesti. Hätäkeskuslaitoksen arvio oli, että käyttöönotto viivästyy vähintään vuodella. Suoraan numeroon 112 siis voi lähettää hätätekstiviestin aikaisintaan joulukuussa 2017, jos vielä silloinkaan.

Tällä hetkellä käytössä ovat alueelliset hätätekstiviestinumerot (15 numeroa), joihin kuulovammaiset voivat lähettää avunpyynnön. Oman alueensa numeron saa pyytämällä joko Hätäkeskuslaitoksesta, Kuurojen Liitosta tai Kuuloliitosta. Toisinaan Hätäkeskuslaitokselta on pyytäjälle

Kirjallinen kysymys KK 15/2017 vp

vastattu, ettei heillä ole lupaa antaa näitä alueellisia hätätekstiviestinnumeroita ja kehoitettu yhteydenottajaa pyytämään numero joko Kuurojen Liitosta tai Kuuloliitosta. Ilmeisesti tällä on pyritty vähentämään häiriöviestejä olettaen, että ko. järjestöt antavat nämä numerot tiedoksi vain omalle jäsenistölleen.

Nykytilanteessa hätäviestin lähettäminen alueelliseen hätätekstiviestinnumeroon maksaa normaalin tekstiviestin hinnan. Saadakseen oikean avun paikalle hätätilanteessa täytyy lähettää ensin viesti hätäkeskukseen ja sen jälkeen vastata sieltä tuleviin lisäkysymyksiin. Jokainen viesti maksaa, ja mitä pidempään viestittely jatkuu, sitä pidempään viipyy avun paikalletulo.

Tekstiviesti numeroon 112 on tulevaisuudessa ilmainen, mutta vaatii rekisteröitymisen. Mikäli hätäkeskus saa hätätekstiviestin tulevaisuudessa numeroon 112 sellaiselta ihmiseltä, joka ei ole rekisteröinyt numeroaan järjestelmään, hätätekstiviestiä ei käsitellä, vaan yhteydenottajaa pyydetään soittamaan numeroon 112 ja rekisteröitymään palveluun. Puhelut numeroon 112 käsitellään jonojen ohi, toisin kuin 112-numeroon lähetetyt hätätekstiviestit, jotka käsitellään normaaleina tekstiviesteinä. Verkon ruuhkautuessa se tulee tarkoittamaan, että hätäviestin perillemeno viivästyy. Lisäksi 112-numeroon voi soittaa myös sim-kortittomasta puhelimesta, mutta hätätekstiviestin lähettäminen ei tule olemaan tällaisesta puhelimesta mahdollista.

112-hätätekstiviestiä on lupailtu jo 1990-luvun puolella. On kohtuutonta, että asia on viivästynyt näin kauan. Tilanne rikkoo kuulovammaisten yhdenvertaisuutta saada apua tarvittaessa. Tulevaisuudessa tulisi paremmin ottaa kuulovammaiset huomioon, esimerkiksi 112 Suomi -sovelluksen kehityksessä, jossa hätäkeskukseen välittyy myös soittajan sijainnin koordinaatit.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin ministeriö aikoo ryhtyä, jotta myös kuulovammaiset pääsevät yhdenvertaiseen asemaan hätätilanteissa mahdollisimman nopeasti?

Helsingissä 8.2.2017

Outi Alanko-Kahiluoto vihr